

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

8. Voščila — in še kaj zraven.

Imamo posebne vrste domače praznike, namreč godovne dneve. Dober otrok jih za domačo hišo dobro pozna. Ko dobi v roke pratiko ali koledar, gre brž pogledat, kdaj bo atov god, pa kdaj mamin, pa kdaj bratov, pa kdaj sestrin in kdaj njegov?

Zjutraj — pa ne na vse zgoraj — ampak ob primerni uri, pred zajtrkom ali opoldne pred kosilom naj se tak dan zbere cela družina, in nobena otrocka naj ne manjka. Potem pa naj eden v imenu vseh ali pa vsak sam godovnjaku pove svoje voščilo. Toda glasno in razločno! In pa čedno mora biti takrat vsak opravljen, ne v vsakdanjih oblačilih.

Kaj naj voščimo? Srečo. In kakó? Nekaj voščil imate natresenih po šolskih čitankah. Le poiščite si jih! Dobi se tudi knjiga. Sestavila jo je pesnica M. Elizabeta. Naslov ji je: »Cvetje na poti življenja«. V tej knjigi najdete celo vrsto prav primernih voščil. Knjigo v roke (dobi se v Ljubljani v Jugoslovanski knjigarni), pa se jih naučite! Kdor je pa sam toliko junaka, da si zna sestaviti kratko voščilce, bo pa znabití še boljše. Samo kratko pa dobro mora biti povedano. Voščilo ne sme biti predolgo; to pomnite!

Starši vas bodo veseli, če jim boste tako lepo voščili. Tudi je lepo, če si bratje in sestre med seboj voščijo srečo. Če tudi ne tako slovesno, kakor voščimo staršem in drugim predstojnikom.

Tudi tetam in stricem, botram in botrom hodijo

dobri otroci sreče voščiti. Dobro je to in lepo. Toda na nekaj vas moramo opozoriti. Ali veste, kaj in kako je voščil tisti Lipček Motovilec? Šel je voščiti teti. In vso pot je mislil, kako bo voščil svoji teti —. Mislite vi? Nič ni mislil. Le na to je mislil, kaj mu bo teta za to dala. In tako je izklepetal svoje voščilce kakor ragla: »Teta! Jaz vam voščim vse dobro za god, in če boste meni kaj dali, le velik kos mi dajte!«

To pa ni lepo. Pojdemo voščiti iz hvaležnosti in iz ljubezni do sorodnika, ne pa zato, da bi pri tem iskali dobro sami zase.

Lepo je tudi — ukazano pa seveda ni — če se otroci spominjajo godu svojih učiteljev in vzgojiteljev. Ni treba, da bi šel vsak posebe in izražal svoja voščila in čutila. To bi bilo dobrega skoro preveč. Odberite si v svojem razredu tri učence ali učenke. Eden, srednji, pove potem voščilo, druga dva stojita eden ob njegovi desni, drugi ob njegovi levi, in sta samo za spremstvo. Ta, ki govori, in oba spremljevalca pa morajo paziti, da ne gledajo preveč v tla, ampak proti tistemu, komur izražajo svoje čestitke.

Če voščijo učenci v šoli, naj gredo odbrani trije pred mizo, kjer navadno sedi ali piše gospod, gospica ali gospa, ki vas uči, vsi drugi učenci pa med voščilom stojite v klopeh, vsak na svojem mestu. In če se godovnjak v kratkih besedah zahvali, naj učenci stojé tudi med njegovim govorom.

Če se pri raznih slavnostih poje državna himna (Pravde Bog — Bože pravde), tudi stojimo, ker ta himna je tudi svoje vrste voščilo oziroma čestitka.

Navadno si voščimo srečo tudi za božične, novoletne in velikonočne praznike. Vendar pa mnogi to reč opravijo le pismeno.

Odrasli si navadno voščijo z vizitkami ali posetnicami. Za otroke je pa taka reč predraga. Saj imate za to na razpolago obilo razglednic. Samo to glejte, da bodo slike na razglednicah res čedne, ne pa kakšne ostudbe ali spake! In da bodo tudi vaša voščila čedno napisana!

Taka voščila naj bodo čisto kratka. Zadostuje pet do deset besedi. Takole — na primer — napišite:

Draga botra!

Vesele velikonočne praznike Vam vošči

Vaša hvaležna

Tončka Dobravec.

Če koga zadene nesreča, zlasti če mu kdo domačih umrje, gremo k njemu in mu izrazimo sočutje, da ga potolažimo; bolj imenitno povedano; da mu izrazimo sožalje. Toda to je v navadi bolj pri gospodih.

Po deželi hodijo ljudje mrliča kropit. Pojdi tudi ti! Domači bodo veseli, če bodo videli, da si prišel.

Pojdi pa vselej podnevi, nikdar ponoči. Pojdi čedneje oblečen, kakor si navadno doma. Ko prideš v hišo, pokropi mrliča z blagoslovljeno vodo, poklekni in opravi kratko molitev za njegovo dušo. Če pravimo: kratko, ne misli seveda, da moraš takoj vstati, komaj da si pokleknil. Vsaj približno par minut moli. Ne bo nič preveč. Ko vstaneš, spet pokropi mrliča, nato pa pojdi kmalu domov. Tako se boš najlepše poslovil od rajnkega, desetkrat lepše kakor tisti, ki hodijo ponoči mrliča »vahtat«, žganje piti in tobak kaditi.

